

[Hartel.]

her, at Landbruget netop ved sin Indførsel af Raaemner til den danske Landbrugsproduktion er med til at skabe vanskelige Valutaforhold og derved vanskeligere Beskæftigelsesforholdene, fremhæve, at Landbrugernes Sammenslutning udarbejdede og fremsendte til Regeringen en Plan, hvorefter man netop i Fremtiden skulde undgaa Indkøb af dyre Raastoffer, i det mindste i betydeligt Omfang, saaledes at vi kunde indvinde ca. 100 Mill. Kr. til anden Anvendelse. Efter det Forslag, hvis Realiteter ingen har kunnet kritisere, kunde der ved Landbruget beskæftiges ca. 25 000 Mænd mere og ved Byerhvervene ca. 40 000 mere. Forudsætningen var kun et rentabelt, betalingsdygtigt Landbrug og en rimelig Kredit stillet til Raadighed for den Omlægning, der skulde finde Sted.

Uagtet der herigennem kunde indvindes 100 Mill. Kr. til anden Anvendelse, altsaa Indkøb af Halvfabrikata og Raastoffer til den danske Industri og dermed til Beskæftigelse af Byarbejdere, kom der intet Resultat af disse Bestræbelser. Regeringen stillede sig meget vranten og uforstaaende over for det. Men hvad er det saa for Hykleri i denne Sag at fremstille det, som om det er Landbruget, der skaber Vanskelighederne i enhver Henseende, og som om det er vor Import af Raastoffer, der yderligere anspænder Valutsituationen, naar vi har anvist Vejen til, at dette kunde undgaaes! Det maa dog den højtærede Minister kunne forstaa, at Landbruget ikke kan lade disse Bebrejdelser sidde paa sig i en Situation som den af mig her skildrede.

Endelig skal jeg kort omtale det, som er angivet som det tredie vigtige Formaal for Valutacentralen, nemlig Ordningen af vore handelspolitiske Forhold. De Oplysninger, Rigsdagen faar paa dette Omraade med Hensyn til Handelstraktaterne, er mere langstrakte, end de egentlig er udtømmende og klare. Naar vi ser paa Forholdet til Tyskland, var Stillingen den, at ved Begyndelsen af 1936 vilde Tyskland, efter alt hvad der forelaa, gerne købe Tyskland manglede Landbrugsprodukter, og Tyskland mangler ogsaa i Dag Landbrugsprodukter, og det skulde dog synes nærliggende, at vi under den Situation, hvor vi stod med billige og gode Landbrugsprodukter, havde store Muligheder for paa fordelagtige Vilkaar at afsætte disse til Tyskland. Jeg kan føje til, at vi købte endda mere hos Tyskland, end Tyskland købte hos os.

Men dog blev Danmark, om ikke Sorte-

per, saa dog meget daarligt stillet ved Udgangen af disse Forhandlinger. Tyskland købte billigt hos os, og de skulde have 2 Mill. Kr. maanedlig i frie Deviser, og det ser endda ud, som om de tyske Importører paa et givet Tidspunkt har forhøjet Priserne, medens vore Varer stadig stod i den billige Pris. Jeg skal i denne Forbindelse helt se bort fra den ejendommelige Kulforretning, som har været omtalt her. De Kendsgerninger, jeg her har fremført, tyder ikke netop paa, at vort Valutacentralsystem har været særlig egnet som handelspolitisk Instrument. Disse Forhold i Forbindelse med Ekstrakontingenterne, som administreres for 3 Maaneder ad Gangen, kan ikke kaldes for nogen særlig Fordel for de danske Sælgere.

Gennem Slægtled har den danske Landbrugsproduktion været det danske Folks væsentligste Rigdomskilde, og jeg kan derfor ikke se anderledes paa det, end at enhver Bestræbelse, der kan gøres, ogsaa ad valutarisk Vej, for at fremme Omsætningen og Afsætningen af danske Landbrugsprodukter, bør forsøges, og at der bør gives fri Bane for de Kompensationshandler, som vi Gang paa Gang har udtalt os for Ønskeligheden af.

Naar vi saaledes gennemgaar Stillingen for alle 3 Omraaders Vedkommende, bliver der ikke meget tilbage at raabe Hurra for, og der er heller ikke handelspolitisk opnaaet noget, som er særlig straalende, om end jeg indrømmer, at handelspolitisk set forekommer det mig, at Valutacentralen dog har ydet bedre Resultater end paa de to andre Omraader, hvor jeg direkte tør paastaa, at Resultatet har været slet.

Nu staar vi over for at skulle vedtage denne Lov paa ny, og jeg anerkender, at den højtærede Handelsminister har været beskeden, idet der kun ønskes Forlængelse paa et Aar. Jeg beklager, at de Forslag, der har været fremsat fra Erhvervene og fra anden Side om at gaa ind for en Afvikling, ikke er taget op til en virkelig Realitetsdrøftelse. Det synes altsaa at være rigtigt, som Axel Oxenstierna vist engang sagde: Du ved ikke, med hvor lidt Visdom Verden styres! Ja, det synes at passe. Naar man ser paa de ringe Resultater, som er opnaaet ad disse Veje, og tænker paa de stramme Baand, der har været lagt paa vort Erhvervsliv, saa synes det ikke at være Udtryk for megen Visdom, at man vil fortsætte ad de samme Baner.

Vi har sluttet os til den sidste Part af Venstres Ændringsforslag, som angaar den